

Warszawa, 18 stycznia 2022 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.60.2021.MW

Pan
XXXXXXXXXXXXX
Burmistrz
Miasta Gostynina

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, w dniach 3 - 10 listopada 2021 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Urzędzie Miasta Gostynina. Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań własnych gminy w zakresie tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli. W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń 27 grudnia 2021 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne. Wojewoda mazowiecki pozytywnie, pomimo nieprawidłowości, ocenił działalność jednostki podlegającej kontroli, bowiem stwierdzone nieprawidłowości nie miały zasadniczego wpływu na kontrolowany obszar działań.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że Rada Miejska w Gostyninie uchwałą Nr 124/XVI/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. przyjęła Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2022. W programie zamieszczono diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w Gostyninie, adresatów programu, cel główny i cele szczegółowe programu, zadania służące realizacji celów szczegółowych, realizatorów programu, oczekiwane rezultaty programu, wskaźniki realizacji celów programu oraz źródła finansowania. Pracownicy Wydziału Promocji Miasta i Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Gostynina opracowywali szczegółowe, roczne harmonogramy realizacji zadań określonych w programie. Jak ustalono, zadania wynikające z programu realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyninie oraz Wydział Promocji Miasta i Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Gostynina działający we współpracy z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyninie, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym w Gostyninie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

w Gostyninie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Gostyninie i organizacjami pozarządowymi.

W okresie objętym kontrolą wykonywane były wszystkie zadania służące realizacji celów szczegółowych określonych w programie, przy czym w 2020 r., z uwagi na obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się COVID-19, nie zrealizowano jednego z pięciu zadań wymienionych w punkcie II.3.3.2. programu tj. programu terapeutycznego skierowanego do ofiar i sprawców przemocy domowej jako zjawiska współistniejącego z problemami uzależnienia. Na realizację zadań wydatkowano środki w wysokości 178.847,61 zł. Realizacja programu była monitorowana w sposób ciągły. Oceny rezultatów realizacji programu dokonywały pracownice Wydziału Promocji Miasta i Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Gostynina na podstawie rocznych i cząstkowych sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań wynikających z programu, przedkładanych przez realizatorów. Sprawozdanie z realizacji programu było przedkładane na sesji Rady Miejskiej w Gostyninie. Stosownie do postanowień art. 9a ust. 15 ustawy Rada Miejska w Gostyninie określiła, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zarządzeniem Nr 40 z 21 czerwca 2011 r. burmistrz miasta Gostynina powołał Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Gostyninie. Zespół działał na podstawie porozumień zawartych między burmistrzem a podmiotami, których przedstawiciele weszli w skład zespołu. Kolejnymi zarządzeniami burmistrza miasta Gostynina skład zespołu był zmieniany. W składzie zespołu interdyscyplinarnego uwzględniono przedstawicieli wszystkich podmiotów wymienionych w art. 9a ust. 3 oraz ust. 4 i 5 ustawy. W okresie objętym kontrolą funkcję przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie pełniła pani XXXXXXXXX – zastępca kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie. Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Gostyninie udzielił przewodniczącej zespołu upoważnienia do wyznaczania składu grup roboczych oraz ich koordynatorów w ramach grupy roboczej utworzonej przez zespół. Wszyscy członkowie zespołu interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy. Oświadczenia takie złożyli również członkowie grup roboczych niewchodzący w skład zespołu. Zgodnie z postanowieniami art. 9a ust. 9 ustawy obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewniał miejscowy ośrodek pomocy społecznej. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli odbyło się osiem posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego. Z każdego posiedzenia zespołu sporządzono protokół, do którego załączono listę obecności. Wszystkie protokoły zostały opatrzone pieczęcią nagłówkową zespołu i podpisane przez jego przewodniczącą. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywały się z częstotliwością zgodną z postanowieniami art. 9a ust. 7 ustawy. W analizowanym okresie odbyły się łącznie 354 spotkania grup roboczych składających się z członków stałej grupy roboczej powołanej przez zespół interdyscyplinarny. Jak ustalono, w okresie objętym kontrolą prowadzono łącznie 69 procedur NK, w tym 12 procedur wszczętych i niezamkniętych przed 1 stycznia 2020 r. W 2020 r. wszczętych zostało 40 procedur NK, w tym: 37 procedur przez przedstawicieli Policji, 2 procedury przez przedstawicieli jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i jedna procedura przez przedstawiciela oświaty. W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 2 listopada 2021 r. wszczętych zostało

17 procedur NK, w tym: 11 procedur przez przedstawicieli Policji, 5 procedur przez przedstawicieli jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i 2 procedury przez przedstawiciela oświaty. Zakończono 52 procedury NK, w tym: 43 procedury na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i 9 procedur NK na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Kontroli poddano akta dziesięciu postępowań „Niebieska Karta”, w tym 5 wszczętych po 1 stycznia 2020 r. i 5 postępowań wszczętych po 1 stycznia 2021 r. W dziewięciu badanych przypadkach procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta przez przedstawiciela Policji, a w jednym przypadku przez przedstawiciela jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. W analizowanych przypadkach podejmowane działania związane były z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie przez osoby dorosłe wobec osób dorosłych. W 2 rodzinach objętych procedurą NK były małoletnie dzieci. W 2 przypadkach w trakcie prowadzenia procedury NK wypełniono kolejne formularze NK-A. W jednym z tych przypadków zachodziło podejrzenie stosowania przemocy wobec dziecka. We wszystkich badanych postępowaniach w aktach zamieszczono informacje, że osobie podejrzewanej o doznawanie przemocy w rodzinie wręczono formularz Niebieska Karta –B, o którym mowa w § 6 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) zwanego dalej rozporządzeniem. We wszystkich badanych przypadkach przewodnicząca zespołu interdyscyplinarnego potwierdziła swoim podpisem i pieczęcią przyjęcie wypełnionego formularza NK- A. Na wszystkich formularzach NK- A umieszczono datę ich wpływu do przewodniczącej zespołu. W każdym przypadku zachowano 7-dniowy termin, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia. W każdym badanym przypadku przewodnicząca Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie, działając z upoważnienia zespołu, w ciągu 3 dni od dnia otrzymania NK-A, ustalała skład grupy roboczej i wyznaczała koordynatora grupy. We wszystkich 10 przypadkach zachowany został określony w § 8 ust. 1 rozporządzenia termin przekazania formularza NK-A grupie roboczej. Odbiór formularza NK-A potwierdzał koordynator grupy. We wszystkich analizowanych przypadkach osoby, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie były zapraszane na spotkania grupy roboczej prowadzącej działania w ramach procedury NK, a osoby wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie były wzywane na te spotkania. Wezwania na spotkania grup roboczych zostały podpisane przez przewodniczącą zespołu interdyscyplinarnego. W pięciu badanych przypadkach spotkania z osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie odbywały się w innych terminach. W czterech przypadkach spotkania te odbyły się w tym samym dniu i w tym samym miejscu, w odstępie czasu wynoszącym od 2 do 5 godzin. W analizowanych przypadkach czynności w ramach procedury NK były podejmowane i realizowane przez grupy robocze składające się z członków stałej grupy roboczej powołanej przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Gostyninie uchwałą Nr 1/2013 z dnia 7 sierpnia 2013 r. Cztery osoby wchodzące w skład grup roboczych prowadzących postępowania w badanych przypadkach

zostały powołane do składu grupy w okresie od 6 lutego 2014 r. do 27 marca 2020 r. W każdym przypadku, w związku z powołaniem nowego członka grupy roboczej, aneksowano uchwałę Nr 1/2013 z dnia 7 sierpnia 2013 r. Każdy z czterech nowych członków grupy roboczej złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy. Spotkania grup roboczych były prowadzone zarówno w formule tradycyjnej jak również zdalnie (poprzez kontakt telefoniczny). Z każdego posiedzenia grupy roboczej prowadzącej działania w ramach procedury NK sporządzono protokół. W analizowanych sprawach sporządzono łącznie 56 protokołów, które zostały podpisane przez obecnych na spotkaniu członków grupy roboczej. W toku prowadzonych postępowań wypełniono 12 formularzy NK-C. W 2 przypadkach NK-C wypełniono trzykrotnie i dwukrotnie, z uwagi na wystąpienie przesłanek z § 9 ust. 2 rozporządzenia. W 8 badanych przypadkach wypełniony został formularz NK-D. We wszystkich badanych przypadkach opracowano indywidualne plany pomocy, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. W każdym przypadku plan pomocy zamieszczono zarówno w wypełnionym formularzu NK-C jak i w protokołach ze spotkań grupy roboczej prowadzącej działania w ramach procedury NK. W planach pomocy określono częstotliwość kontaktów/wizyt pracownika socjalnego i dzielnicowego z osobami objętymi procedurą NK. W aktach spraw zgromadzono dokumentację potwierdzającą działania podejmowane wobec osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie i wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie, jak również działania prowadzone przez podmioty zewnętrzne. Działania dokumentowano w formie: pism, formularzy NK, notatek urzędowych, protokołów ze spotkań grupy roboczej prowadzącej działania w ramach procedury NK. W 9 z 10 badanych przypadków zakończono procedurę NK, co udokumentowano w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącą zespołu interdyscyplinarnego. W 8 przypadkach procedurę zakończono na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a w jednym - na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. We wszystkich protokołach zakończenia procedury odnotowano dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury oraz działania podjęte w ramach procedury. W każdym przypadku sporządzenie protokołu zakończenia procedury NK zostało poprzedzone sporządzeniem przez grupę roboczą informacji o zakończeniu działań, skierowanej do przewodniczącej MZI. Po zakończeniu procedury, o jej zakończeniu poinformowano podmioty uczestniczące w procedurze. W 2 przypadkach po zakończeniu procedury NK sytuacja rodzin była nadal monitorowana przez pracownika socjalnego.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. W Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020–2022 nie wskazano osób lub instytucji uczestniczących w jego opracowaniu i koordynacji działań z tym związanych, sposobu i narzędzi monitorowania realizacji zadań, a także zasad i wskaźników ewaluacji celów szczegółowych, osób odpowiedzialnych za koordynowanie działań wynikających z programu oraz wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań.

2. W § 4 ust. 4 uchwały Nr 39/VI/2011 z dnia 30 marca 2011 r. Rady Miejskiej w Gostyninie w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania wskazano, że szczegółowy zakres prac zespołu, w tym zadania przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i sekretarza zespołu oraz tryb ich odwoływania zostaną określone w regulaminie organizacyjnym opracowanym przez zespół i zatwierdzonym przez burmistrza miasta Gostynina w drodze zarządzenia. Przedmiotowy regulamin został zatwierdzony zarządzeniem Nr 89/2011 burmistrza miasta Gostynina z dnia 20 grudnia 2011 r. W § 2 ust. 1 zarządzenia podano, że regulamin ustala tryb działania MZI w Gostyninie. Treść § 4 ust. 4 uchwały Nr 39/VI/2011 z dnia 30 marca 2011 r. Rady Miejskiej w Gostyninie nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa, bowiem stosownie do postanowień art. 9a ust. 15 ustawy, to rada gminy określa, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Według regulacji zawartej w art. 9a ust. 2 ustawy, do kompetencji wójta/burmistrza/ prezydenta miasta należy powołanie zespołu interdyscyplinarnego.

3. W treści uchwały Nr 1/2013 z 7 sierpnia 2013 r. w sprawie utworzenia grupy roboczej oraz upoważnienia Przewodniczącego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie oraz jego zastępcy do wyznaczania, w ramach utworzonej grupy roboczej, składu mniejszych grup roboczych oraz koordynatorów tych grup, odrębnie dla każdej zgłoszonej sprawy dotyczącej przemocy w rodzinie, w zależności od problemu zgłoszonego w danej sprawie, zespół powołał się na niemające zastosowania w tej sprawie przepisy uchwały Nr 39/VI/11 Rady Miejskiej w Gostyninie z dnia 30 marca 2011 r.

4. Jeden z członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie (przedstawiciel oświaty) nie uczestniczył w żadnym z ośmiu posiedzeń zespołu, co nie znajduje uzasadnienia w świetle art. 9a ust. 13 ustawy oraz porozumienia w sprawie współpracy w Miejskim Zespole Interdyscyplinarnym zawartego 12 maja 2011 r.

5. W jednym badanym przypadku spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, oraz osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, zostały organizowane w tym samym dniu i w tym samym miejscu, w odstępie 30 minut, co jest niezgodne z postanowieniami § 17 ust. 2 rozporządzenia.

6. W większości analizowanych przypadków pierwsze posiedzenia grup roboczych odbyły się w terminie dłuższym niż 7 dni od daty wpływu formularza NK-A do przewodniczącej zespołu, co nie czyni zadość wymaganiom stawianym skutecznej interwencji (§ 3 rozporządzenia).

7. W jednym badanym przypadku na spotkanie grupy roboczej prowadzącej działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zaproszono matkę dziecka, co do którego istniało podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie i w jej obecności wypełniono formularz NK-C, co było niezgodne z treścią § 8 ust. 2 rozporządzenia.

Ponadto w regulaminie organizacyjnym Urzędu Miasta Gostynina nie wskazano komórek organizacyjnych ani stanowisk pracy odpowiedzialnych za realizację zadań gminy określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ujawnione w toku kontroli uchybienia i nieprawidłowości powstały w wyniku nieprawidłowej interpretacji przepisów ustawy i przepisów rozporządzenia. Za powstanie ujawnionych w toku kontroli nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą:

- burmistrz miasta Gostynina,
- przewodnicząca Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana burmistrza o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. W gminnych programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wskazywać osoby lub instytucje uczestniczące w ich opracowaniu i koordynacji działań z tym związanych, sposób i narzędzia monitorowania realizacji zadań, a także zasady i wskaźniki ewaluacji celów szczegółowych, osoby odpowiedzialne za koordynowanie działań wynikających z programów, a także, w miarę możliwości, wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań;
2. Opierać sposób funkcjonowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gostyninie wyłącznie na zasadach określonych przez radę gminy, w drodze uchwały, o której mowa w art. 9a ust. 15 ustawy, podjętej zgodnie z delegacją ustawową;
3. Wskazywać właściwe przepisy stanowiące podstawę do podejmowania przez zespół interdyscyplinarny decyzji, w drodze uchwały;
4. Zobowiązać wszystkich członków zespołu interdyscyplinarnego do udziału w jego pracach i uczestnictwa w jego posiedzeniach;
5. Organizować spotkania z osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, w innym miejscu i czasie;
6. Działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmować i realizować na zasadach określonych w ustawie i w rozporządzeniu, mając na uwadze, że powinny mieć one charakter interwencyjny, odznaczający się szybkością i intensywnością ich prowadzenia;
7. Wypełniać formularz NK-C wyłącznie w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Ponadto wnoszę o uregulowanie kwestii związanych z realizacją zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w regulaminie organizacyjnym Urzędu Miasta Gostynina.

Jednocześnie zobowiązuję Pana burmistrza do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń i wniosku pokontrolnego lub przyczynach ich niewykonania.

Informuję, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12000 zł.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej